

ХАНТЫ ЯСАҢ

Основана
1 ноября 1957 года

05.10.2023
№19 (3631)

«Хутайң пәрләты хәтл» версы

10-11 >>

Востыхой кәртәй хәнты па вухаль ёх йир-поры версәт, ләңха пойқицәсәт. П. Молданов верум хур

Вәнт
кәртәң
ими

>> 6

Шуши мир. Мўв-авәт.
Мўв идпи питы вуй.
Поступсы

>> 8-9

Вәлупсы әшл
нявремәт вәндтәты
вера керләс

>> 13

Округ вухәт мосты верәта сүхүптәсыйт

Ши олаңән путәртсәт округ дума депутатәт 22-мит мирхот пурайн. Шит лыпәт хойты тыләщ 28-мит хәтлән Ёмвошн вәс. Депутатәт арсыр мосты поступсәт вантсәт па нух вүсәт.

Округ бюджет олаңән дума кәщә хә Борис Хохряков лупәс:

» Тәм ол шәп мәр 200 миллиард шойт вух округ бюджетәва йис, 155 миллиард шойт вух тә-рүптәсүв. Профицит 45

миллиард шойта йис. Мосл лупты, 72% округ вухәт ми-рев яма вәлты верәт пәта тәруптәдыйт.

Шәлдә мирхотн дәлә мәнум вер олаңән пос-тупсы йилпатсы. Интам добровольцәт хотәң ёх-

дәл, иши иса мосты вухәң нәтүпсәтн мәты питлдыйт.

Мүң мөвев дәвалды мәнум иса хәйт тәрум пәта мөв хәрәтн мәлдыйт, дәлн щәта вәлты хотләл омәсты щир ат тәйсәт.

Социальной хотәтн вәл-ты мәшәң ёх интам пос-тупсы щирн йилуп хота касәлды щир тәйләт. Вантә, кәши-мәш тәйты хәннәхә хотәлн вәлты ки лавәрт, вәлты хотәл мосты щүңкәт ки ән тәйл, щи хәннәхә йилуп вәлты хотн мәлы.

Округ дума айкел хәнты ясаңа тулмащтәс:
Надежда Рагимова

Шуши мир верәт олаңән путәртсәт

Лыпәт хойты тыләщ 26-мит хәтлән Ёмвошн шуши мирәт ассамблея депутатәт мирхота әктәшийлсәт, щит Еремей Айпин, Татьяна Гоголева, Руслан Проводников па Василий Жуков. Дыв путәртсәт шуши мир нявремәт вәндтәты верәт, хәнты па вухаль хуятәта вәлты хотәт йилпатты олаңән па па мосты верәт олаңән.

Олаңәлн вәндтәты верәт тәты депар-тамент кәщә хә Алексей Дренин путәртәс, хуты шуши мир нявремәт вәндтәты верәт олаңән поступсы йилпатсы. Ин-там вәнт шушетн вәлты пушхиет садик юкана юлн интернет хүват вәнд-тәлдыйт, рүщ щирн щит «стойбищная школа-сад». Елды дәңхаләт щиты вер-ты, дәлн олаңмит класс вүш эвәлт нәлмит класс вәнты ай нявремәт иши юлн вәнт кәртәтн ат вәндтәсыйт.

Татьяна Гоголева лупәс, хуты «Стойбищная шко-ла-сад» вер унтасн нявре-мәт тәп яма путәртты вәндтәлдыйт, мосл щиты верты, дәлн вәндтәты не вәнт кәртән вәс па щәта нявремәт пилә ат рәпитәс.

Интернет мухты иши вәндтәты рәхл, тәп мет ям питл, хән нявремәт вәнд-тәты не и пәсан әхтыин омәсман пушхиета йилуп верәт олаңән путәртты питл.

Мосл лупты, тәмхәтл

Югра мөвев хүваттынн щи проект унтасн 50 ай няврем юлн вәлман вәндтыйл, щиты дыв әшколая мәнты ләщәтыйлдыйт. Алексей Дренин ясаңләл щирн, олаңмит олн щи вер унтасн вәндтылум нявремәт ин әшколая яңхләт, па дыв яма ләщәтыйлдыйт, ин яма вәндтыйлдыйт.

Ши юпийн депутатәт вәнтәт, йиңкәт дәвалды щира верум поступсы олаңән путәртсәт, щи поступсы йилпатсы. Ши унтасн вәнт кәртәтн вәл-ты шуши хуятәта интам вәлты хотәт муй дупасәт йилпатты щира ветол мәр и пүш 30 кубической метра юх вәнтән сәвәрти рәхл.

Шәлдә Алексей Дре-нин путәртәс, хутыса 2022-мит олн округев хүваттынн нявремәт вәндтәты верәт олаңән поступсы рәпитәс. Интам внеурочной щирн иса әшколаятн нявремәт рәт ясаңа вәндтәты питлдыйт. Әңкета-әщета пириты мосл, дәлн нявремәл хәнты муй вухаль ясаңа ат вәндтәсы. 2024-мит ол лыпәт хойты тыләщн иса

Шуши мирәт ассамблея депутатәт. dumahmao.ru эвәлт вүюм хур

әшколаятн пушхиет Увәс мөвев историяя, шуши мир йис верәта вәндтәты олңитлдыйт.

Ши тумпи А. Дренин лупәс, 2024-мит олн Сәрханл вошн педагогической университетн айлатәхрәт ясаңа вәндтәты питлдыйт, университет етшүптәтәл юпийн дыв рәт ясаңа вәндтәты хуятәта йилдәт. Интам щив ям рәпатнекәт кәншлдыйт.

Муй илпийн таш вүты па мөвәт-автәт дәвалды верәт тәты департамен-тән рәпитты хә Алексей Артемьев мирхотн пу-

тәртәс, хутыса 2022-мит олн Югра мөвевн ёмә-ңа тәйты тәхет, мөвәт-йиңкәт поступсы щирн дәвалдсыйт. 2024-мит олн «Ягельный бор» немпи дә-валман тәйты тәхи пүнш-ды. Депутатәт лупдәт, дәлн щи тәхета рәпитты щира шуши ёх ат вүлдыйт, щиты мөң миров күтн шимәлшәк рәпатайды хуят питл. Вантә, сыры пурайн хәнты па вухаль хәйлүв округев кәртәтн вәнтәт пелды вантман, вән-тәт дәвалман рәпитсәт.

Путәр хәншәс:
Надежда Новыхова

Ас-угорской театр ёх йилуп етнхот ванлтәләт

Ай тәхет потты тыләщ 14-мит хәтлән Ёмвошн «Хәтл» нәмпи Ас-угорской театр хотн А.П. Чехов пугрәт хува́т йилуп етнхот ванлтәты олңитлы. Щит театрән рәпитты ёх ләщәтсәт.

Антон Павлович Чехов сот мултас ол мәр муң мўевн па па хон пеләк мўвәтн мет вулаңа тәйлы. Лўв хәншум пугәрләл, тәм йисн ишиты лўңәтты мир күтн мосман тәйлдыт. Йилуп спектакль режиссёр хә Леонид Архипов ләщәтәс.

Тәм етнхотн мойң ёх XIX-мит нәпәтн рўщ хота луңләт, чеховской хуятәт пида вәйтәнтыйлләт, лўв

пугәрләл ясаң хәләнлтәт. Щи етнхотн мойң хуятәт шиваләләт, хуғыса не па хә күтәлн вәләнән, муйсәр уй, амәт, муйсәр нўшәйт тәйләнән.

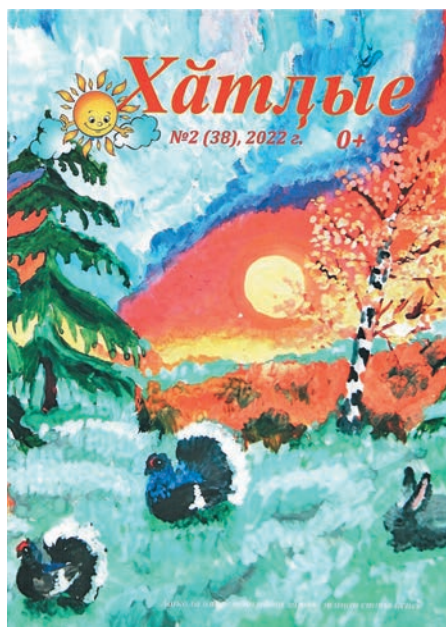
Тынәң мойң ёх, тәм йилуп, әмәщ етнхот вантты «Хәтл» нәмпи театр хота юхтаты!

«Хәтл» Ас-угорской театр айкел хәнты ясаңа тулмащәтәс:
Надежда Рагимова

«Хәтлде» па «Витсам» нявремәң журналңән етлдыңән

Лыпәт хойты тыләщ 29-мит хәтлән мирхот вәс. Щәта нявремәт пәта хәнты ясаңән «Хәтлде» па вухаль ясаңән «Витсам» (хәнты щирн «Йиңк сем») нәмпи журналңән етты пәта нәтупсы вух мәты вер олаңән пугәртсы.

Мирхот округ внутренней политика верәт тәты департамент кәща хә Александр Скурихин тәс.

Мет сыры «Луима сэрипос» газетайн рәпитты не Тамара Мерова па ма, «Хәнты ясаң» газетайн

рәпитты не Людмила Гурьева, тәм журналңән олаңән пугәртсумн, муй пәта щи кәт нявремәң журналңән етты щира нәтупсы вух мәты мосл. Т. Мерова лупәс, «Витсам» журнал вухаль нявремәт шеңк мосман тәйләт, щирн щи непек есәлды пәта нәтупсы

вух мәты мосл. Ма ищи ястәсум, хуты «Хәтлде» журналн иса ай пугрәт нявремәң ясаңәтн хәншман вәлләт. Эвет-пухәт щитәт лўңәтмел, юпийн хәннехә лўвдал-сомдал, войт немәт, ан-сәнәт па па ясаңәт вәнлтәләт, ай лўңтарәт лўңәтләт, нумсаң кәсупсәтн кәсләт, мулты дәтутәт верты вәнлтыйлләт. Щи тумпи Ёмвошәң шуши мир йис вәлупсы елды тәты хотәт, шуши мир вәтаң хәннехуятәт па па верәт олаңән уша верләт.

Шуши мир ассамблея кәща ләңкәр не Галина Краснухина лупәс, хуты Еремей Айпин шеңк ләңхал, ләлн сәрханл па вах хәнты ясаңәнән ищи ишимәщ журналңән ат ләщәтсийңән.

«Югра» нәмпи телерадиокомпания кәща ләңкәр хә Михаил Епихин лупәс:

» Тәм кәт журналңән Интернет хуща сайтңән па соцсетят хуща сообществойңән тәйләнән, тәп щәта шимл вантты па лўңәтты хуят. Щирн тәм нявремәң журналңән кәщәйңәна мосл иса муй верты, ләлн аршәк хуят щив ат хәншәньсәт.

Ешавәл ол сухәнтты вәнты «Хәтлде» па «Витсам» журналңән нәл номер етләт.

Пугәр хәншәс: **Людмила Шульгина**

Финно-угорской писателят мирхот

Лыпät хойты тылäщ 20-22-мит хätлän Ёмвошн Россия мўвтел финно-угорской мирät писателят вэн мирхот вэс. Щив иса Россия мўвев, па хон пелäк Венгрия, Белоруссия, Молдова мўвät эвэлт 200 мултас хуят юхтыйдсät, щит киникайт хәншты ёх, литературоведät, тулмащтätы ёх, киникайт есälды ёх па сыр-сыр учёнойт.

Щи вэн мирхот пўн-шум пурайн «Хätл» нёмпи хәнты-вухаль мир-ңантеатр ёх шуши мир йис вэлупсы оләңән етнхот альсät, арät арисät па яксät.

Щäлта округ кәща не Наталья Комарова вўща верäс:

» Киникайт хәншты ёх па щи вер дерамтты учёной ёх тäm вэн мирхот пурайн ийха рät ясät, литература, йис вэлупсы оләңән путärtты питлät. Финно-угорской мирät литература хуща хәншман вэл, муй щирн мўвев-ийнқев, йис вэлупсэв, ясät лавäлман тäm йис пурайн па елды вэлты мосл. Интам мет вулаң, дәлн айлат ёх рät ясätн киникайт ат хәншсät.

Мосл лупты, хуты тäm одн округ кәща не литературной премияйн и йилуп нём тывäс – щит «Айлат хәншты хуят», щив вохты непекät 35 ол луват вәнты хәншты ёх китты веритлät.

Хәнты мир писатель хә Еремей Айпин лупäс, тäm ванән мўң Югра мўвевн «Ассоциация финно-угорских писателей» тәхи тывäс, лўв щи тәхи кәщя йис. Тäm тәхи версы, дәлн елды финно-угорской ясätн хәншты ёха нётты, тывум нўшайт тўңматты.

Әхät округ кәща не Н.В. Комарова хәнты, вухаль, юрн мирät ясät пидя рәпитты ёха ишäкты непекät мойлäс. Е.Д. Айпин «За развитие культуры малочисленных

▲ Айкелät хәншты вера вэндтыйды юхтум нявремät. И. Дементьев верум хур

народов Севера» нёмпи Ёмвош округ премия ёша холумтäs. Ным Нярьёх кертäң äшколайн вухаль ясäңа вэндтätы не Лариса Карпенко па Варьёган äшколайн рәпитты не Маргарита Куклина «Заслуженный работник образования Югры» нёмн мәсыйңән. «Хәнты ясäң» па «Луима сэрипос» газетайңälўв кәща не Светлана Динисламова округ кәща не почётной грамота ёша катлуптäs. Округ кәща не эвэлт «Благодарность» ишäкты непекät ёша холумсät: Варьёган äшколайн труд урок тätы не Тамара Казамкина, Югра мўв государственной библиотекайн рәпитты не Елена Капитанова, киникайт хәншты хә Валерий Михайловский па «Замысел» литературной тәхи кәща не Альбина Кузьмина.

Хәнты мир поэтесса ими Мария Вагатова «Северный форум» тәхи

эвэлт немасыя приз ёша холумтäs.

Әхät Ёмвош арсыр хотätн сыр-сыр хәрät рәпитты олңитсät.

Ева Шмидт оләңән мирхот па ёңта пәсан

Вэн мирхот пурайн Ас-угорской научной институт хуща йис вэлупсы дерамтум мадьяр ими Ева Адамовна Шмидт (1948 – 2002-мит олätн вэс) оләңән «Ева Шмидт: преданное служение науке» мирхот па «От Дуная до Оби» ёңта пәсан вэс. Тäm мадьяр ими иса вэлупсэл хўват хәнты па вухаль мирңән йис вэлупсы, ясäңңән оләңән уша верäс, ар йис путрät, моньщät, арät нух хәншилäс, вэн научной непекät хәншилäс.

Хәнты мир йис вэлупсы дерамтты не Татьяна Волдина лупäс, тäm мадьяр не пидя рәпитум ёх тәп йм нумäсн нёмман тайдät. Адам лўв апщел

ястäs: «Лўв иса пурайн мўң мадьяр мивев хәнты па вухаль рät мирңälўв оләңән уша верты лäңхäс, щирн Увäs мўва вўратäs, щäта ар мосты вер верäс. Лўв унтасälн мўң вэлўв – хәнтэт па вухалят – мўң рät мирңälўв!».

Лўв пидäдä рәпитум не Тамара Пятникова ястäs, хуты лўв эвэлтäдä учёной ёх иты рәпитты вэндтылäс, муй щирн йис путрät, моньщät, арät нух хәншты мосл, щäлта непека пунты па финно-угорской транскрипция щирн хәншты, дәлн иса финно-угорской мир йис пура вўш эвэлт хäщум ясätн оләңән уша версät.

Учёной не Татьяна Дмитриева ясäl щирн, Ева Шмидт и научной институт иты ар рәпата верäс. Хулна тäm пура вәнты лўв нух хәншум утät диктофонät эвэлт непекäта пунлдыт, научной щирн дерамтлдыйт.

Ева Шмидт оләңән киникйт хәншты хә Дьёрдь Халми лупäс, Ева Шмидт

Ханты мир поэтесса ими М.К. Волдина ям ясңат лупл

Т.Г. Казамкина кәща неңевн ишәксы

иса муй верәс, ләдн ханты, вухаль па мадыр мир ийха йис ясаң, йис вәлупсәд олаңан уша ат версәт па елды лавәлман ат тайсәт – щит хәлум мир пәта итащ!

Ханты Ева Шмидт лупилдәс: «Ханты па вухаль рәт мирңәлама велши йңхмемн ма уша версум – щәта мадыр мирем йис вәлупсәв хәщәс, щирн щи олаңан уша верты па лератмты вұратлум».

Мұң, ханты па вухаль мирңәлұв, веккеши Ева Шмидт ям нумәсн нәммән тайты питлұв.

Киникайт арсыр ясңәта тулмащәты вер

Щимәщ нем и хәр тайс. Щәта тулмащәты ех лупсәт, муй щирн лыв рәт ясаңдала арсыр киникайт тулмащәтләт. «Луима сәрипос» газетайн рәпитты не Тамара Мерова путрәл лұңәтсәлә, муй щирн вухаль мир поэт хә Андрей Тархановән рұщ ясаңән хәншум стихәт вухаль ясаңа тулмащәты олңитсыйт. Ешавәл, мосәң, лұв стихдал па Антонина Фәдоровна Тарханова имел лұңтарәт ищи хулығыа вухаль ясаңа тулмащәтлұйт.

Сәрханл вошәң госу-

дарственной университетн рәпитты хә Дмитрий Солопий ай тәс, муй щирн финно-угорской мирәт моньщәң хуятәт тәм йис компьютерной юнтупсәта пунлұйт.

Тәм хәрн әктәщум мир лупсәт, муй щирн арсыр ясңәт эвәлт рәт ясңәта киникайт тулмащәтләт, хутыса щи вера вәндтұйлсәт, щи верн муйсәр нұшайт тывләт.

Финно-угорской медиашкола

«Ханты ясаң» па «Луима сәрипос» газетайңәлұвн рәпитты ех, щит Светлана Динисламова, Людмила Гурьева, Людмила Теткина па «Новости Югры» газетайн рәпитты хур вұты хә Игорь Дементьев Ёмвошәң нявремәт пәта вәндтәты хәр дәщәтсәт.

Светлана Динисламова шуши мир газетайңән олаңән путәртәс, щитумпи киникайдал хәншты вер олаңән ай тәс. Нявремәта лұв путрәл әмәщ хәдәнтты вәс.

Әхәт ма па Людмила Теткина этножурналист рәпата олаңән путәртсумн. Вантә, мин ищи хәнты па вухаль хуятңән, рәт ясаңәнән айкеләт, путрәт па па утәт хәншлұмн.

Игорь Дементьев хур

верты ут олаңән ай тәс, щәлта путәртәс, муй щирн тәса па яма хурәт вұты мосл па елды хәншум путрәт хуща омәсты.

Елды нявремәт пида «Ма – этножурналист» юнтупсы юнтсұв. Иса әкмум нявремәт нәд тәхия ортсыйт, лыв редакцияйт версәт, немәтн мәсәт. Мұң лыведа финно-угорской писателәт вән мирхот олаңән хәншты партсұв. И хәтл лыв рәпитсәт.

Хәлмит хәтлән лыв мұңева хәншум айкеләт лұңәтсәт па хурәт адысәт. Щитәт «Ханты Манси Мир» сайтәв хуща омәссұв.

Киникайт хәншты вера вәндтәты хәр

Тәм йисн мет вудаң – щит айдат ех рәт ясңәтн киникайт ат хәншсәт, вантә, щиты ясңәт елды вәлты питләт.

Тәм вән мирхотн немасыя хәр рәпитәс. Щәта велши путрәт, лұңтарәт хәншты ех вәтаң ех эвәлт вәндтұйлсәт.

Татьяна Юргенсон стихәт хәншты ех пида рәпитәс. Айдат ех лұведа хәншум утәт лұңәтсәт, вәтаң поэтесса не имухты лупилдәс, муй тәса, муй юврая хәншман вәл.

Яна Жемойтелите – Карелия мұв эвәлт путрәт хәншты не – айдат ехн китум путрәт сырышәк лұңтәс па елды тұңматәс. Щәта айдат хәнты не Наталья Мешалкина (Гришкина) ищи вәндтұйлдәс. Лұв тәм ванән Ищки Ики олаңән моньщ хәншилдәс, ин вәндтәты хәрн уша верәс, муй тұңматты мосл па елды муй вұрн тәса хәншты мосл. Ешавәл тәм моньщ хәнты газетаевн хәншлұв.

Киникайт хәншты хәнты не Зинаида Лонгортова ищи вәндтәс, муй щирн йис хәнты вәлупсәв олаңән хәншты мосл.

Тәм вән мирхот пу-

раин «Финно-угорский книжный мир» вәндтупсы вәс. Ёмвошәң хәншты не Любовь Миляева «Антология финно-угорской литературы» вер верты олаңән лупәс па ай кина аляс. Щәта итәх хәнты ех лыв путәрдәл олаңән ай тәсәт, хәншум стихдал лұңәтсәт.

Юхи хәщум хәтл

Мирхот сухнум хәтлән мойң мир пәта етнхот вәс. Лыв пәтәда «Ёмвош ех» неңәт «Ван рәтыет, хәдәнтаты!» ар арисәт. Алексей Решиков па Александр Замиралов нарәс юхңәнән «Кұренъка» юнтсәңән, Фаина Иштимирова па Анна Зверева щи як яксәңән. Округ дума кәща хә Борис Хохряков па «Союз писателей России» тәхи кәща хә Николай Иванов рәт щирн хәншты еха ям ясңәт лупсәт.

Щи юпийн финно-угорской ясңәт, литература, йис вәлупсы лератмты ех ишәкты непекаәт еша холумсәт. Щи ех күтн Асугорской институтн рәпитты кәтңән Любовь Федоркив (Молданова) па Прокопий Тарлин вәсңән. Айдат хәнты писатель хә Дмитрий Кельчин ищи ишәкты непекаәт еша вұс.

Әхәт финно-угорской писателәт тәм йис нұшайт олаңән путәртсәт па муй щирн щитәт тұңматты. Кашәң ол рәт финно-угорской ясңәт тайты ех шимәлшәка йил, щирн ар пеләк киникайт хәншты ех рұщ щирн хәншты питсәт. Мойң ех па пұш лупсәт, хуты юдн айтәлдн нявремәт пида тәп рәт щирн путәртты мосл, рәт ясаң урок йилпа тәты мосл, рәт ясаң пида рәпитты ех ләщәтты мосл.

Путәр хәншәс:
Людмила Гурьева

Вэнт кэртэң ими

Татьяна Дмитриевна Пяк (Вылла) Сэрханл мўвн Параң лор хоняңан сема питас. Щата ашколайн вэнлдыс. Щалта па Лор вош пела икия манас. Вэлмал нэпэт лўв сыр-сыр рэпатайн вэс. Ин па пенсияя манас па икел, пида вэнт кэртэң юкан вўлэт тайман вэлдэңан.

Татьяна Дмитриевна, еша путарта нэң вэлупсэн олаңан. Аңкен, ащен мата мўв эвэлт. Па муй вўрн нэң Тэрумлор пела юхатсан.

► Ма аңкем Евдокия Тихоновна Покачева, ащем – Дмитрий Ильич Вылла, дын Сэрханл мўв эвэлт. Ма 1960-мит одн сема питсум. Щи мўвн енумсум. Щалта па аңкеңадам-ащендлам вэлман икия щи мансум, щит 1978-мит одн вэс. Икем – юрн хэ Александр Алякович Пяк.

Икия па муй вўрн мансан?

► Мўң Тэрум дорн рэтнайт тайсўв. Таңха, щи ёх ма олңемн хэлдясат. Щалта икем рэтнаята щи путартсат, лупсат, мэтты щата эви вэл. Щи эви вўлдын яңхты, ёнтасты яма хошл. Щи эви кәншты яңхаты. Па щи, икем рэтнайт ма мўвема немасыя вэртасылды щи юхатсат. Щи елпийн ма икем аң па вантыйлсум. Па хулта мәнтем, холдуман щи мансум. Аңкем хути иса лупл, юрнат атам вер тайлэт, аң ки мандэң, еңкардайн щаха, атма вэлты питдэң. Ма холдуман щи мансум. Ин па 45 ол мэр яха щи вэлдумн. Ма щиремн, вэлупсем яма манас, ин ма кат пух, кат эви тайлум, пухяң китумтак мин хонңемн вўды тайман вэлдэңан, и эвем ищи икия вэнт кэрта манас, па и эвем Касум музей хотн рэпитл. Па 17 хилы тайлум, катн – щит эвем приют эвэлт вўюм нявремңан.

Тэрумлор пела юхатмен юпийн муй тахийн рэпитсан?

► Касум мўв пелакн 44 ол мэр щи вэлдум. Икем пида вўды тащн рэпитсумн. Щит совхоз хуца, 37-мит саран пиркатайн, Пётр Савватеевич па Андрей Савватеевич Каневяңан пида яха рэпитсўв. Щата вэлум мэремн ма саран ясаңа вэнлсум. Щалта па нэлмит пиркатайн рэпитсумн. Лапэт ол мэр вўды тайман вэсум. Щалта па Касум вош хара питсум, садикан, вухсар тайты тахийн рэпитсум, хотхэры лухатты

Т.Д. Пяк

неңа, сторожа па вэсум. Манема щи тахетн рэпитты вевтам вэс. Щалта па хэлум ол мэр вой-хўл велман яңхсум, щит Тэрумлор пела манемн.

Ин па муй верман вэлдэң?

► Ин икем па кат пухяңадам пида юкан вўды тайман вэнт кэртэң вэлдум.

Вўды тайты вер лавэрт? Муй вўрн нэң нэмасдэң?

► Вўды тайты вер лавэрт щи. Лўң пурайн вера лавэрт. Талн вўлэт яха акатлайт па щи вэлдэт. Лўңан пелдэ, пирум, нямалт вэл, иса пўш пэсаң пунты мосл. Ин па пасты войт юхтылдыт питсат. Тэх пурайн па пўпи пухиен мулды вошл. Пўпи пухиен – щит ям, ай пешие леты пата паватлалдэ па щи, вера турас аң верл. Пасты войт – щит вера атмат. Мулды ищи мўвэт эвэлт юхатты питсат. Кат вой мўң хонңевн кат ол мэр вэсэңан. И сўсн 40-кем вўды паватсат па нюхет хўты аң делэт, щиты хайлэт.

Вэнт кэртэң вэлман па муйсэр верэнтлэты?

► Сўсн мўң воньшумут воньшдўв.

Иса пўш ёхум воньшумут па хумасвэл, акатлум, щит тыныты пата. Там олэтн кэщайлўв ям вер версат, воньшумут Лорвошн лапкая вўты питса, щалта Нуви саңхум воша щи китла. Мэрэх вэлтын мэрэх акатлўв, сэвупсы па акатлўв. Пухем па тэнял ол нохэр актас, хэтыяңкем хир актас. Щата рўщ машина Сэрханл пелак эвэлт юхтылдэ, щив маслэ. Пухяңадам па ар хўл, катлэңан ки, ищи щи пелак тынылэт.

Татьяна Дмитриевна, нэң хўты яма ёнтасты вер тайлэң.

► Ма иса пўш ёнтасман щи вэлдум, айтелн ёнтасты питсум. Имултын щимаш мулды нумаса питсум, ёнтум утдам Ёмвоша китлалум. Щалта Ёмвоша щи вохсаюм, округ хуца олаң тахи вўсум, па эхат Москва вохсаюм, щата кимит тахи вўсум. Ма вўды сухат эвэлт мулды ёнтлум, ай тутсаң хират па мулды пурмасат ёнтлум. Лон верлум, пўн верлум, лонан вейт ёнтлум. Тэнял ол Москва яңхем тахийн щив летут тэтыясум, ханты летут: хўд вуй, вўды вуй, хўд эвэлт паштет верантсум, кален нянь тэтыясум, пэр пида ай палум нянят ванлтасум. Кавэртум мэрэх, сэвупсы, шай турнат тэтыясум. Хэн ма Москвайн вэсум, округем така тайты нумасн вэсум. Ин па путарлэт па хон пелак мўва манты вер олаңан, щи ясаң ки йинмал, ма Россия мўвем така тайты нумасн вэлты питлум.

Нэң ариты вер па тайлэң?

► Щиты щи. Касум ясаңан, сэрханл ясаңан арилум, юрн арат па тайлум. Москва вошн вэлемн Илья Семёнович Молданов юкан ар арисум. Щата ясаңат вэлдэт: «Совхоз ёхлэң шурсаң тащ и ёш патын таңарлалдам». Арат вера ар эмаш ясаң тайлэт. Хэн манема мулды эвэлт лавэрт, ма иса пўш арилум, нумсем кена щи йил.

Т.Д. Пяк пида путартас:
Пётр Молданов

Тәлаңа, яма хўв нәпәт вәләты!

Ай тәхет потты тыләш 1-мит хәтлән 1991-мит ол вўш эвәлт пиряш ёх мўвтел мир ёмаҗхәтл постәлы. Щирн мўң хәнты мир кўтн вәлты иса пиряш хуятәта мет ям па тәпәң ясңәт луплўв. Мўңева нын итәна вәлты мосл, нын эвәлтәна мутрайң верәта вәндтыйлды мосл. Ләңхалўв нынана тәлаңа, каркама, яма хўв нәпәт вәлты, дәлн рәт ёхлән иса пурайн нын пиләна ат вәсәт!

Тәм ванән мўң редакцияева Касум вош эвәлт пицма юхтәс. Щит хәнты ими Аксинья Григорьевна Ерныхова хиләңән – Алексей па Надежда Ерныховңән – китсәңән, дын щәщела щимәш ясңәт лупләт:

*Щащиём хуща сора лундум,
Ёмаҗхәтл пида ям ясңәт луплум,
Тынәң, тәпәң щащиём,
Еша омса, әл термала,
Уяңа-пищәңа, яма вәла,
Хўв йис, хўв нәпәт нәңена,
Тәлаңа вәла, тынәң щащиём,
Нәң киньщена щимәш ям хуят әнтәм.*

П.Я. Айваседа. З. Казамкина миюм хур

О.Е. Скакунова па Е.А. Нёмысова. Н. Шабаршина миюм хур

С.В. Кечимов. Л. Поршунова вәрум хур

З.Н. Лозямова. torummaa.ru сайт эвәлт вўюм хур

А.Г. Ерныхова. С. Рандымова китум хур

Тәм лопәс дәщәтәс: **Надежда Рагимова**

Шуши мир. Мўв-ават. Мўв

Шимаш нем вэн мирхот тайс, мата ут лыпāt хойты тылāщ 26-27-мит хātлнāнн Югорск вошн вās. Щāта шуши мир, вэн кāщайт, мўв илпи питы вуй вўты тāхет кāщайт па оса тāхет ēх āктāщсāt. Щи тумпи щив Ямало-Ненецкой, Ненецкой автономной округнāн, Красноярской мўв, Алтай па Мурманской область эвāлт мойн ēх юхтыйлсāt.

Югра мўвев эвāлт Совет Федерация сенатор хā Александр Новьюхов вўща верās:

» Ар ол юхды «Югра дыл-нуптāты» оса тāхев ēх партупсы щирн щимāщ вэн мирхот верты олцитсы. Тāта округ шуши мир пāта йм вэлупсы лэщātты вер, мўв илпи питы вуй вўты тāхет ēх хāнты, вухаль, юрн мир пида и нумāсн вэл-ты-рәпитты вер олāнн путāртлāt па щи юпийн округ дума хуца мосты поступсāt хāншлдыйт.

Округ кāща лāнқār хā Алексей Забозлаев ястās:

» Мўн округев – щит Россия мўвевн питы вуй вўты тāхи. Тāта мўв илпи питы вуй вўты 484 тāхи вэл, щит Югра мўвев 45 процент арат мўв. Ипўлян тāта 475 вўт кāрт вэл, щāта вэлты шуши ēх питы вуй вўты тāхет кāщайт пида ийха вэлты-рәпитты щира «Кашащты нēпек» хуца ēш посāt пунлāt. Хāнты

^ А.В. Новьюхов вўща верл щиты рәпитты пāта округ дума хуца немасыя мосты поступсāt тывсāt.

Тām кāt хātлнāнн мўн ийха шуши мир, оса тāхет ēх, вэн кāщайт, мўв илпи питы вуй вўты тāхет кāщайт, учēнойт пида путāртты питлўв, муй щирн шуши мир йис вэлупсы лавāлман тām йисн питы вуй вўты. Мўңева мосл и ēшн щи вэн рәпата елды таты.

Мойн ēха ищи вэн пэмашипа луплум. Нын мўңева путāртты питлāты, муй вўрн нын хуцана щи вер лэщātман вэл па ипўлян мўн эвāлтэва вәнлтыйлдыт.

Пленарной мирхот

Щāта округ айлат ēх верāt таты департамент кāща хā Яков Самохвалов лупās, интам округ бюджет эвāлт 53 процент арат вух – вўды таш лавāлдыт, хўл па вой велпāслāты вера, воньшумутāt āкātты вера грант нētупсы щирн вух мāнл. Щи тумпи 47

процент арат вух – йис вэлупсы лавāлдыт верāt пāта.

«Сургутнефтегаз» тāхи кāща лāнқār хā Максим Петриченко лупās:

» «Сургутнефтегаз» Россия мўвев луватыйн 7 тāхийн рәпитл, мет ар – Югра мўвн. Тāта 95 вўт кāрт пўнāлн 3 миллион гектар мўвн мўн питы вуй вўлўв. 1192 шуши хуят пида «Кашащты нēпек» хуца ēш посāt омāссўв. Щи нēпек хўват шуши хуята мосты утāt ләтлўв, щит нуви тўт мāты ут, моторāн хоп, «Буран» āхāл па па утāt. Щи тумпи пеңк лекщитты вер, айлат ēх вәнлтупсы пāта вух сухуптāлўв. Тāнйял и хуята ол мār 135 щурās шойт вух сухуптāсы, тām олн – 162 щурās шойт. Ийха лўнāтты ки, тāнйял арсыр верāта 160 миллион шойт вух мāнās, тām олн – 192 миллион шойт вух.

М. Петриченко лупās, тām ванāн Нуви сāнхум район

^ Мирхота юхтум мир

кāща пида «Кашащты нēпек» хуца ēшпос пунсы. Вантэ, «Тәрумлор» пўнāлн питы вуй вўды, щирн ищи нētты питсы. Вет ол мār 215 миллион шойт вухн нētсāt. Ин «Сургутнефтегаз» тāхи ēх Тәрумлор кāрт вәнты тāl ēш верлāt па вантман тāйлāt.

Щи тумпи лупās, тām ол вэн кер тылāщ 1-мит хātл, вўш эвāлт и хуята квартал мār 11 щурās шойт сухуптāты питсы, сырыя 4 щурās шойт вās.

Әрāн-щомāнā йиты вер. Мойн ēх тәтыяты вер

Тām хāрн Увās мир кāсупсāt лэщātты хā Олег Хатанев округ кāща нē кубок пāта Шапша кār-тāн «Югорские обласа» кāсупсы олāнн яснāл тәслэ:

» Катра пурайн Увās мир верāt таты департамент вэлум пурайн щи округ кāсупсыя кашāн район эвāлт кāсты ēх юх-

ИЛПИ ПИТЫ ВУЙ. Поступсы

тыйдсат. Интам шикүш «ЮграМегаСпорт» тахи вух унтасн ши кәсупсы лэщәтды, тәп ин шимл хуят кәсты юхәтты пйтсәт. Там олн «13-15 ол луват кәсты нявремәт» нем версы, ләдн айтедн нявремәт ай хопәтн яңхты ат вәндтыйдсәт.

Йис вәлупсы дерамтты хәнты учёной не Любовь Кашлатова ястәс:

» «Резолюция» непека хәншалн – кашәң лүң кашәң районән ай хопәң кәсупсы лэщәтты мосл. Ям арат ол юхды Сүмәтвош районән «Мань хап» («Ай хоп») кәсупсы лэщәтты олңитсүв, тәп там олн грант нәтупсы вух ән мәсы, щирн ән лэщәтсы. Вантә, увәс хәнэтәт па вухалят хәтл етты пеләк хәнэтәт киньщи пасыр хопәт тәйләт, щирн күтәлн кәсты лавәртшәк.

Вұды лавәлды, хұд па вой велпәсләты вер

Мүвев-йиңкев лавәлман тайты тахи кәща ләңкәр хә Александр Бирюков ястәс:

» Вұды лавәлды, хұд па вой велпәсләты вер оләңән арсыр поступсәт вәлдәт. Йистелн шуши мир вұды лавәлман, хұд па вой велпәслуман вәлдәт, щирн дыв пәтәда немасыя поступсәт хәншман вәлдәт. Интам вұт кәртән вәлды хәя «Охотничий билет» непек хуца немасыя пос омәслы, щирн ши хуята тәлән ол велпәсләты рәхл. Интам щимәщ пос тәп 353 шуши хуят тәйл.

Там хәрн «Природнадзор Югры» тахи эвәлт ех велпәс вер оләңән путәртсәт. Там хәра юхтум

мир арсыр верәт оләңән иньщәсты веритсәт.

Шуши мир вәлупсы. Ямәлды вер

Округ мир ямәлды вер тәты департамент хуца рәпитты тохтур не Юлия Ахметшина ястәс:

» Интам Югра мұвевн 1 миллион 700 шурәс хуят вәл, ши эвәлт тәп 2% арат – щитшуши мир. Сүмәтвош районән мет ар увәс хуят вәл – ветшурәскем хәннехә, щит 25% арат. Кондинской районән 15,5% арат шуши хуят, Нуви сәнхум района – 13% арат. Емвошн 3 200 хәнты, вухаль па юрн хуят вәл. Лекщитты пурайн мұң медицинской карточкайн хәншлүв, муйсәр мир эвәлт хәннехә. Щиты елды уша верлүв, муйкем арат шуши хуят па муйсәр мәшәт эвәлт лекщитсүв.

«Технопарк высоких технологий Югры» немуп тахийн рәпитты учёной хә Владимир Кривошеев лупәс:

» Югра мұвевн вәлды мир эвәлт «Витамин D» тайты вер оләңән анализ вұсы. Ин мұң хуцева 44 шурәс щимәщ анализ вәл. Щит вантмев юпийн уша версүв – округевн вәлды имет икет киньщи витамин D еша аршәк тәйләт, шуши мир хәннехуятәт мет щимл там мосты витамин тәйләт.

Там секцияйн шуши мир дыв нұшайдал оләңән иньщәссәт. Югра мұвев хәннехә вәлупсы вантман тайты не Наталья Стребкова лупәс, ләдн елды ишимәщ вән мирхотәтн кашәң департамент ех әл хуятәт пида вәйтантупсәт

Л.В. Кашлатова путәртәл

А.П. Кауртаев ясәл тәлдә. Л. Теткина верум хурәт

ат лэщәтсәт.

Там вән мирхотн увәс хуятәт иньщәссәт, муй щирн грант нәтупсы вух вохты непекәт хәншты мосл. Щит пәта итәх вошәтн «Ресурсный центр» хот верты питды. Щәта немасыя рәпатнекәт кашәң хуята грант нәтупсы вух вохты непек хәншты нәтты питләт.

«Шуши мир. Мұв-авәт. Питы вуй. Поступсы» мирхот сухнум елпийн мұв илпи питы вуй вұты вер тәты департамент кәща ләңкәр хә Александр Комиссаров лупәс, хуты ям арат ол мұв илпи питы вуй вұты тәхет кәщайт шуши мир күтн яма вәлдәт па рәпитләт.

» Интам питы вуй вұты тәхет ех па шуши мир күтн шимәлшәк нұша йис, там вән мирхотн ар хуят вұды лавәлды, хұд па вой велпәсләты верәт оләңән иньщәссәт. Щирн елды ши верәт тәты кәщайт вохты питлүв.

Юхи хәшум артән там вән мирхотн путәртум верәт резолюция непека нух хәншыйт, щит елды рәпитты щира арсыр вән кәщайта китлы.

Людмила Теткина
хәншум путәр
хәнты ясәна тулмащтәс:
Людмила Лонгортова

^ Ай вош хӑрн

^ Сухӑт йирты вер

Сӑс тӑрумн «Хутӑн пӑрлӑты»

Ёмвошн вӑлты «Торум Маа» немуп музей хуца рӑпитты ӑх лыпӑт хойты тылӑщ 28-мит хӑтлӑн хӑлмит пӑш йис верӑт шавиман «Хутӑн пӑрлӑты хӑтл» версӑт. Олӑн пӑш верум иты тӑм ёмӑн вер Востыхой немуп йис ай кӑртӑн верӑнтса, щит Ёмвош район хуца. Тыв йир пӑсан, поры пӑсан верты хӑнтӑт па вухаль ӑх арсыр мӑв сӑнӑт эвӑлт юхӑтсӑт.

Йистелн увӑс мирев иса пӑш ёмӑн верӑт верман вӑсӑт, йир-поры верман вӑсӑт, лӑнха пойкашӑсӑт, кӑлта пойкашӑсӑт. Хӑнтӑт па вухаль ӑх йисн ёмӑн хӑрӑт тӑйсӑт, тӑх ёмӑн хӑрӑта иса тӑхетн вӑлты хӑнты па вухаль ӑх юхтӑйлсӑт. Щит ар мир яха тӑйты ёмӑн хӑрет.

Кӑлташ Аңки кӑртӑвн, Ас хӑнтӑт ясӑнӑн, щимӑш ёмӑн тӑхи щи вӑс. Щи ёмӑн хӑр лавӑлман вӑлум ӑх тӑмхӑтл Лысковӑт па Проскураковӑт опраш нем тӑйлӑт. Лыв йисн Кӑлташ кӑртӑн щи вӑсӑт, ӑхӑт па кӑртӑл шӑкатум юпийн Мӑдикӑрта касӑлсӑт. Кӑлташ Аңкев ёмӑн хур – щит хутӑн. Арӑлн лӑв щи арийл: «Рӑхда хутӑн ёмӑн хурн, ӑнқи хутӑн ёмӑн хурн, най ма юхтӑийлмем». Щи пӑта тӑм мӑвн хутӑн вера ёмӑна тӑйса, велты ӑн рӑхӑс, хутӑн сух эвӑлт немӑлт ӑнтты ӑн рӑхӑс. Тӑм Ас мӑвн ван кӑтн сыр-сыр йир-поры хутӑн хурӑда верӑнтса.

Кӑлташ Аңки шавиман

тӑюм ӑх иса пӑш вантман тӑйсӑл, хӑн хутӑн юхӑтлӑт, хӑн хутӑн морты мӑв пӑла ӑктӑшман мӑнлӑт. Щи пурайн дыв йир-поры пӑсан щи верӑнтсӑт. Йилуп лӑтут кавӑртлӑт, щӑшкан сухӑт лӑнх лараща пунлӑт.

Кӑлташ Аңки – щит хӑнты па вухаль мирев вӑн най, иса тӑхетн лӑв пойкашуман тӑйса. Щит кӑт мирев йис верӑт, щит кӑт мирев йис нумсӑт. Йис ӑхлӑв хӑюм ясӑнӑн кашӑн хӑннехӑ вӑлта лӑпӑтн тӑм вӑн най, вӑн лӑнх шӑнш хуца ат юхтӑйл. Щи пӑта тӑм мӑва хӑнты па вухаль ӑх вӑлты кашӑн мӑв сӑн эвӑлт мир юхтӑйлсӑт, вӑн най имена йири пӑсан, поры пӑсан верӑнтсӑт. Культурология наука кандидат, Кӑлташ имен шавиман тӑюм ӑх хилне Л.В. Кашлатова ясӑнӑн:

» Тӑм олӑтн верты ёмӑн верев – щит Манстӑр район Кӑлташ кӑрт эвӑлт, Мӑдикӑрт эвӑлт елды мӑнум вер. Тӑрум ащевн

вана тӑйты эвие, ин па Кӑлташ Аңкия тӑйты лӑнхев, щи мӑвие немӑлты шивӑлсӑл па илы вӑратты питӑс. Лӑв хӑнты па вухаль ӑх кӑтн вӑлты нумӑс верӑс па ащелн илы щи ӑсӑлса. Йис ӑх щимӑш ёмӑн пӑтӑр тӑйлӑт. Ащелн карты онтупн, кев онтупн илы щи ӑсӑлса. Па мӑлдытса имет, нявремӑт вана тӑйты, сема питум нявремӑт хӑннехӑ вӑлты нӑпӑтн юкӑнтты, няврем ӑн тӑйты тал хотӑт нявремӑн юкӑнтты... Хутӑн ёмӑн хурн мӑн кӑтӑвн Кӑлташ имев щи вӑл. Щи пӑта щи хутӑн мӑн мӑвевн вера вана тӑйла. ...Товийн мӑн ар мир яха пилтӑшман Кӑлташ Аңкев хутӑн хурн Мӑдикӑртӑн щи пойкашӑлӑв, щӑлта па сӑса йитийн Лӑнада питты ай юханӑт хонӑн лӑв хӑв мӑва мӑнты йир-поры пӑсан верлӑв. Ики верӑт «Торум Маа» хуца рӑпитты хӑ хуятлӑв лӑшӑтлӑт, лыв хуты йис вер вӑты ӑх. Па вера ар нӑтты хуятӑт тӑйлӑв. Щи йис верӑт музей хуца кашӑн ол верты питсӑв.

Тӑмиты тӑп мӑн йис верлӑв тӑмхӑтл вӑнты тӑты пӑклӑв, мӑн мӑвев хуца вӑлты лӑнхлӑва пойкашӑлӑв, елды мӑнты пӑнтӑв, елды шӑшты ӑшев пайлы ат вӑл, хотӑн мирев, хотӑн ӑхлӑв тӑлаңа-яма ат вӑлӑт!

Любовь Васильевна – йис ӑхлӑл нумӑсн вӑлты хӑннехӑ, йис верӑт непека хӑншты ими, лӑв кашӑн пӑш Кӑлташ Аңкия йиресты-поресты тӑхия юхтӑйл, айлат ӑх тӑн ӑш пӑла, тӑн нумӑс пӑла керӑтл.

Кӑлташ Аңки – щит найт нӑмпи вӑн най, вӑртӑт нӑмпи вӑн най, щи пӑта лӑв ёмӑн арӑл па ёмӑн якӑл мет ӑхӑт хӑшум ёмӑн атн арида па якӑда. Тӑм йисн щи ёмӑн ар Касум мӑвн хулна ариты ӑхн тӑса арида, якты ӑхн тӑса якӑда. Щи киньша па тӑм арен ар йис ӑх эвӑлт учӑной мирн хӑншман тӑйла.

Кӑлташ Аңки ар ариты хӑен тӑм ар омӑсман

Калташ Аңкия йирты сухат

Поры пәсан хоңәнән

хәтл» версәт

арийл, щәлта па картәң нәл сәңкман, картәң сый сыйлман ши мурта тәм арән ёмәң. Вән най имев ариты ширн: «И ёшн ма лыл рүв мәлум, кимәт ёшн дыл рүв вүлум». Сема питты верәт, тум тәрума шәшумты верәт иса лүв вана тәйләлэ. Няврем сема питтыйн лүв ёмәң кев хуща шәмәл верл, хәннехә ши шәмәл вүншты пишл иса әнтә, щит лүведа ортум нәпәт. «Эви йисы хүв нәпәт, пух йисы хүв нәпәт ма ши йишииялдум». Калташ Аңкен – имет па нявремәт лавдәсман вәлты вән най. Ши киньща па лүв хотәң ёх яха вәлты вәлупсы лавдәсман тәйләлэ. Арийл, муй верн хотәң икета вәлты мосл, муй вүрн хотәң имета вәлты мосл. Ши яснәт аритәлн ариты хәев мет олаң икет пела керлуман арийл, щәлта па имет пела керлуман арийл. Калташ Аңкев ёмәң арәл ариты имет елды вәлты нәпәт суртәл вантләт. Щит пәта имет мултаса тәйты ухшамәт сүңа карты вух йирләт па ши ухшамәт «Калташ» Аңкева ләмәтләт, па Калташ Аңки «поса» картәң вух пундәт. Хән ёмәң ар тәмәщ ясаң вүша юхәтл – «Эви

хүви йисы якем, пухи хүви йисы якем ма ши долхийлдум», ариты хәев нух доль па ёмәң якәл якты олңитләллэ. Лүв хәтлыен мәнты ям ширн лапәт пүш керләл. Мәта имен ухшамәл илды ки питл, ши хотәң ёхлән давәрт сурта хойләт. Щиты ши елды вәлты сурт уша верләт.

Калташ Аңкен ёмәң ар ширн «лыл рүв мәты, дыл рүв вүты» верәл, щит и верәл тәп. Ши киньща па йиңк-мүв лавәлты пәта хилыдал йиңкән-мүвән ортләллэ. Ши пәта ши лүв олңәлн лупла: «Найт киньща вән най, вәртәт киньща вән най». Мүв әхтыйн вәлты найт-вәртәт – щит лүв омсәлтум хилыдал. Калташ Аңкев, вән Аңкев – щит меттарум ләңх.

Тәмхәтл Калташ кәрт Мүдикәрт эвәлт тәп хот вүләт хәшты питсәт, ләңх лавәлты вән икет худасәт. Лыв хилыдал па хилнедал, вән вош хәрәта питсәт, па вәлупсыйн вәлләт, па нумәсн вәлләт. Тәп йис вән ләңх имев, Калташ имев иса ёхн ән хәйса, ән юремәсы. Тәп ин па щира лүведа пойкшәты питсәт,

Путәт кавәртләт

Әмәщ верәт. П. Молданов верум хурәт

щит «Торум Маа» хуща рәпитты ёх йир-поры верты питсәт. Йис ёх иты лыв йир-поры верләт, хән Калташ аңки хутәң ёмәң хурәлн па мұва пәрләл па ши хурәлн и юхи керләл.

» Ши кұш тухләң войт морты мұв пела пәрләләт, Калташ Аңкев хутәң хурн хошум мұвәт пела пәрләл,

мұң вәйман тәйләв, вән аңкев сүс тәрумн, тәл тәрумн ищимурт мұңты лавәлман тәйты питләла. Мұң ищи па тови вәнта лавдәсман нумәсн вәллүв, тәлаңа, яма вәлты питлүв!, – путәртләт йир пәсан, поры пәсан верум ёх.

Путәр хәншә: **Пётр Айев**

Пунси вэнт кэртэн вэлдэт

Йис пура вўш эвэлт ханты хэйт юх эвэлт хотат омәсләт, хопәт, әхләт, лупасәт, нарәс юхәт па па арсыр пурмәсәт верләт. Щимәщ сорни ешпи ханты хә пила ма Ёмвошн мәнум лўңән вәтаңа йисум, щит Анатолий Александрович Каюков. Лўв рәт ёхләл пила Нефтеюганской район Пунси вэнт кэртән вәл.

Йис пураин иса Каюковәт Каюкова вэнт кэртән вәсәт, щит Сәрханл районән Вән Юхан хуши вәл, кәртие Угута хәншлы. Щәта дыв ёмәң тәхеләл тәйләт. Анатолий Каюков мәнума путәртәс, лўв щатьщәщел хәнты хотәң ёхләл пила ши кәрт эвәлт Вән Юхан юхан хўват Вән Салым пелка касләс, щәта Пунси вэнт кәрт омсәс, ши тәхийн ар воньшумут енумләт, ванән хўләң дорәт вәлдәт, алпа, щит пәта ши тәхи лўв пирийс. Дыв вўды таш тәйсәт, вой-хўл вәлпәслуман вәсәт. Интәм Пунси кәрт Нефтеюганской района лўңман вәл. Ши кэртән Анатолий сема питәс, щәта ай пура олдад мәнсәт.

Ащел – Александр Дмитриевич Каюков – вәлупсәл мәр вўды лавәлман вәс. Лўв юх эвәлт хотәт, лупасәт омсәс, арсыр пурмәсәт верты хошәс. Щирн Анатолий Александрович иши ши утәт яма па тәса верл. Лўв лупәс:

» Ма әхләт, ай хопәт, сәран хопәт, кешет па па арсыр пурмәсәт йис щирн верлум, ма щиремн, кашәң хәнты хуят щитәт верты хошл. Ай пураёмн ши вера ащемн вәндтәсыом. Мўң вэнт кэртән вәсүв. Иса пураин кеши па ләюм пила яңхсум. Ащем вўды лавәлман вәс. Муй лўв верәс, ма иса вантсум. Щиты иса хәнты верәта вәндтәсыом. Ащем 1996-мит одн әнтәма йис. Ши пураин лўв 18-кем вўды тәйс. Щәлдта елды вўды

▲ А.А. Каюков

лавәлды ән питсүв, дывты хулт есәлсүв. Әхәтшәк хәлум ол мәр дыв кәралә юхтыйлдсәт, ши юпийн дывты вәтшәсүв.

Әңкел – Парасковья Даниловна Каюкова – ин вәнты Пунси кэртән вәл, лўв 78 ода йис. Лўв олңелн Анатолий щиты лупәс:

» Әңкем әхәт оләт вәнты вой вәлпәсләты яңхиләс, щит шеңк каркам па рәпата пелды сәмәң ими. Ин вәнты хўл вәлпәсләты яңхәл. Вэнт кэртэвн Татьяна упем па Вячеслав апәлем хотәң ёхләл пила вәлдәт, иши вой па хўл вәлпәсләләт, вэнт кэртэвн арсыр воньшумутәт, овощетенмәлләт, ши тумпи вәнтән воньшумутәт, тулхәт әкәтлүв. Әңкем хәнты пурмәсәт ин вәнты ёнтәл, ши тумпи сухта эвәлт пурмәсәт верты хошл. Вэнт кэртэва мойң ёх тәтәдлүв. Лывелда ванлдәлүв, хутыса йис

▲ Анатолий Александрович Наталья Александровна имел пила

пураин хәнтәт вәсәт па ин вәнты вэнт шушетн вәлдәт.

Пунси кәрт вәнты Нефтеюганск вош эвәлт 150 верста машинайн мәнты мосл, ши юпийн па 12 верста нөрмәт хўват «Буран» карты әхәлн, щиты тәлн муй лўңән яңхләт.

Анатолий Александрович хотәң ёхләл Нефтеюганск вошн вәлдәт, тәп рўтьщәты пураин иса Пунси кәрта юхтыйлдәт. Имел – Наталья Александровна Каюкова (эви опращ немл Рандымова) – Касум вошн сема питәс. Лўв иши хәнты семьяйн енмәс, рәт мир йис верәт яма па тәса вәлдә, хәнты пурмәсәт ёнтәл, тыйл, сәк кәрәтл. Дмитрий вән пухән 24 ода йис, мўв илпи таш вўты тәхийн рәпитл. Вероника эвән ветмит классән әшколайн вәндтыйл, иши рәт

мир йис вәлупсы пелды сәмәңа вәл. Анатолий Александрович сыры оләтн вэнт лавәлды хәя па па арсыр тәхетн рәпитәс, интәм тәп вэнт кэртән вой-хўл вәлпәслуман, воньшумутәт әкәтман вәл. Ши тумпи музейт пила кашащман рәпитл, хәнты кәртәт омәсл, щит хотәт, лупасәт, нянь кәрәт па па йис пурмәсәт. Щиты музейтн мойң хуятәта ванлдәләт, хутыса йис пураин хәнтәт вәсәт, муйсәр йис пурмәсәт тәйсәт. Тәм ванән лўв Нефтеюганск вошн «Моньщ» немпи рўтьщәты тәхийн хәнты кәрт омсәс.

Ма ләңхалум А.А. Каюкова ям ясәт лупты, елды дыв хотәң ёхләл пила тәлаңа, щомәңа, уяңа-пищәңа ат вәлдәт, вәлупсәл мәр Тәрум ащийн лавәлман ат тәйлдыт!

Путәр хәншәс:
Надежда Новыхова

Нявремәт вәндтәты ёх ёмәңхәтл, вүрәңән ма ләңхалум нявремәт вәндтәты айлат ханты не Наталья Васильева олаңән хәншты. Наталья Алексеевна хәлүм ол юхды Ёмвошәң, технолого-педагогической колледж етшуптумал, юпийн рәт Нях воша 6-мит әшколая рәпитты юхтәс. Щи пура вүш эвәлт айлат не пушхәт вәндтуман вәл.

Вәлүпсы әшл, нявремәт вәндтәты вәра кәрләс

Наталья Нях вошн 1999-мит ол ван хәтлуп тыләш 6-мит хәтлән сема питәс. Аңкел – Виктория Римовна (опраш нем Равилова), хатань ими. Ащел – Алексей Николаевич Васильев, хәнты хуят, Лоншаковәт рәт эвәлт вәл. Щиты Наталья Васильева вән щатьщәщел Андрей Яковлевич Лоншаков олаңән лупәс:

» Ма Шәнш вошәң катра пурмәсәт давәлты хотн вән щатьщәщәм олаңән ар вер уша павәтсум, щәта ишәкты непекдал, хурдал, пенсионной кинишкаел вәс. Вантә, хәнты лүв хотл түтн ёссы, щирн юлн лүв олңелн интәм немәлт ән хәщәс. Лүв Ленинград вош пүңәлн даясман мәшмәлсы, щи юпийн леккәр хотн лекщитәс. Ямәлтмал юпийн Австрия мүй Вена хон вош вәнты даясман шәшәс. Нях вошн Вулаң Победа 70-мит ол ещәлт иилуп кев хурас омәссы, щәта 153 нем хәншман вәл, щит дая яңхум па мүйев пәта вәньдүм ёх немәт. Лыв күтәлн Андрей Яковлевич Лоншаков вән щатьщәщәм нем хәншман вәл.

Нях вош әшкола етшуптум юпийн Наталья Ёмвош технолого-педагогической колледжән нявремәт вәндтәты неңа вәндтыләс.

Айтәлн Наталья пут кавәртты хуята йты ләңхәс. Щәлта вәндәта ювум

▲ Н.А. Васильева нявремәта шуши мир юнтутәт вәндтәл

имийн Зоя Ивановна Проскурякова иңа лупсы, хуы айлат эвия няврем вәндтәты неңа йиты мосл.

Щи пурайн Зоя Ивановна Нях вош шуши мир йис верәт тәты тәхийн вошәң мир хәнты ясаңа вәндтәс. Наташа айлат эви иса пурайн щив яңхәс. Айкемн рәт ясәл вәндтәты питәс, сәк кәрәтты, намтәт ёнтты вәндтыләс.

Наталья Васильева щиты путәртәл:

» Аңкәм күш хәтань, тәп ма хәнты эвия енмәлсыюм. Вантә, ащәм хәнты хуят. Щит пәта мирлүв пурмәсәт верты сәмән талдыюм. Әшколайн вәндтәйдмәм пурайн кашәң пүш йис верәт тәты тәхия яңхсум. Щәта намтәт ёнтты па түрлопсәт верты вәндтылдсум. Интәм сәк эвәлт әня лыптәт, сәк кәләт па па утәт верты яма хошлум. Юхәң шүңкән щит

кәрәтты ищи вәндтылдсум. Немасыя щимәш ул ләтсум, сухум па сәк тайлум, щит пәта юлн ищи пурмәс верлум.

Тәмхәтл, Наталья Васильева вән пәмәщипа ясәт Зоя Ивановна Проскурякова лупл. Вантә, тәм хәннәхә ипүша айлат не тәса вәлты, хуята нәтты па хәнты мир йис верәт ләрамтуман елды тәты вәндтәс.

» Зоя Ивановна мәнем сәмәң хәннәхәя вәлты па рәт ясәмн путәртты вәндтәслә. Щәлта хәнты щирн стихотворенияйт лүңәтты, моньщәт моньщәтты вәндтәс. Лүв пиләла ёмәңхәтләтн рәт мир арәт арисүв, якәт якүв па поры верәнтсүв. Итәх пурайн еша еләмтылдсум ар мир ещәлт ариты-якты. Хәнтыя вәлты па рәт ясаңән путәртты – щит иса ән еләмтлум. Күш итәх пурайн ма пиләма

вәндтәйдты нявремәт няхсәт, мәнем па дыв пеләла вер иса әнтәм вәс.

Тәнял Наталья Алексеевна Васильева олаңмит пушхәт вәндтәты питәс. Интәм нявремәт еша вәншәка йисәт, щит пәта кеншәка йис. Юнтутәт әшколая ән тәләт, аршәк лүңәтләт па хәншләт.

2020-мит ол вүш эвәлт Наталья Васильева «Юра лылңуптәты» оса тәхия пилтәщәс. Интәм Наталья Есаулкова пилә шуши мир йис верәт тувман и нумәсн, и ешн ийха кәтләсман вәлләңән. Апраң неңәт арсыр вәйтәнтүпсәт, ёмәңхәтләт, юнтәң хәрәт ләщәтләт. Щи тумпи «Нумәс юнт» немпи оса вер тәты питсәт.

Мослҗастәты, хуы Няхвош 6-мит әшколайн вәндтәты вер тумпийн Наталья Васильева ай нявремәт шуши мир йис верәтәт ищи вәндтәл. Вантә, айлат не ясәт щирн, ай нявремәт хәнты ясаңа па вәлүпсыя юнтәт мухты хушты мосл. Дывеләтәм вер нюр әмәш!

Ешәк Наталья Алексеевна па иса нявремәт вәндтәты ёх! Ёмәңхәтл пәта ям вүща ясаң китлүв па хошум ясәт лупты ләңхәлүв. Нын нумәслән па әрдән, нын түңщираңа ләщәтты рәпатайлән унтасн тәмхәтл, нявремәт енумләт па мүй Ёмвош округевелды ищитыямапа тәщәңа вәлты питл! Уяңа-пищәңа, тәлаңа, амтәңа ар ол мәр рәтлән пилә вәлаты па елды ищисәты тәса мосты рәпата туваты!

Путәр хәншәс:
Ирина Самсонова

Вэлум хот

Лыпāt хойты тыдāшн 23-24-мит хātлātн Нуви сāнхум районāн Касум вош музей хуца «Вэлум хот» немуп проект пўншса. Щимāщ проект хāншāс па ши вер лэщātты пāта Потанин немуп фонд мухты вух ёша павтāс Марина Викторовна Кабакова. Лўв музей хуца проектной деятельность тāхийн рэпитл.

«Вэлум хот» – щит музей хуца атэлттāхийн омāсты хот. Ши хотэн хāнты нури тāйл, уллотāt вўды сухн лермāлман вэллāt, хāшап па тāйлдāt. Уллотāt хуца усум хирāt, лаңкпāt. Щāта рāхл, керāтьляты, кāш ки вэл, улты па вэлум вантты. Шай яньщты па омāсты пāсанāt иши вэллāt.

Иса пурмāсāt лыпия хāннехя местāты ям еплāң турнāt пунман вэллāt. Щāлта па хот хуца вэлмātн вантум войт, сыр-сыр хурāt хāншман вэллāt. Проекторāt мухты ар тāхийн хэсāt етлядāt, вэлумн вантты войт па сыр-сыр угāt хāтыйллдāt. «Вэлум хот» пўншум хātла Ёмвош эвāлт этнограф Татьяна Александровна Молданова вохса, лўв «Архетипы в мире сновидений хантов» киника хāншāс. Тюмень эвāлт психолог Наталья Сергеевна Лучко юхтāс, лўв вэн вош хуца ёх пида рэпитл, щāлта па аңщашецл мухты хāнты кāлы сем тāйл, хāнты вэн аңқаңкел вэлмаң ими вэс. Ши пāта психолог иты ёх пида рэпиттэдн лўв вэлмāt олāңāн иса пўш иньщāслдэ.

Марина Викторовна ясāңāн:

» Ма музейн рэпитлдум, мўң иса пўш проектāt хāншты партлāюв. Вошиев хуты ай, ар мир тыв āн юхтыйллдāt, музейева мир хущты мосл. Щāлта па мўң вошевн арал пелāк увāс мир вэллāt. Ма нэмāссум, муй лывела хэллāнтты па вантты эмāщ,

» «Вэлум хот» пўншты пурайн

муйсār путрāt олāңāн дывела путāртты эмāщ. Т.А. Молданова киника хāн лўңātсум, щирн ма вэлумдам непека хāншты питсум. Ши вэлумдам олāңāн ёх пида путāртты питсум. Щирн ши уша йис, хāннехāйта вэлмāt олāңāн путāртты вера эмāщ. Ма вэлумдам мухты мāнема иши уша йис, йина ши, хāннехя вэлмāt йинумты вер тāйлдāt. Щиты вэлумдам непека хāншман ма уша версум, мулты атум вера хойты елпийн ма атум вэлум вантлум. Нэмāсты питсум, муй вўрн ши атум вэлмāt йира павātты. Щирн уша версум, мātты щимāщ пищāt хāнтэт иши тāйсāt. Атум вэлум йира тэты верāt верты питсум, атум вэлумдам йинумты āн питсāt. Ши юпийн ма нумāс пунсум, тām хāнты вэлмāt мухты па ёха па нэтты мосл. Мўң ай вошевн психолог āн тāйллўв, хāннехя лавāрт нумāса ки питл, нэтты хуят āнтэ. Йис хāнтэт щимāщ нэтты пищ тāйсāt, вэлумн вантсāt, муй вўрн вэлупсы

лэщātты пищ вэл. Ма худна ёх вэлмāt керātты ёр āн тāйлдум, вошев хуца щимāщ имет вэллāt. Ши имет пида путāртсум, лыв тām хота юхтыйлты кашащсāt па ёх пида путāртты питлдāt, муй вўрн атум вэлум йира павātты.

«Вэлум хот» пўншум хātлāн уша йис, мātты Касум па Нуви сāнхум вош эвāлт вера ар хуятāt вэлмāt олāңāн путāртты лāнхалāt. Тэп «Вэлум хотые» ай. Ши пāта тāлаң кāt хātл мār мир юхтыйлсāt па вэлмāt олāңāн путāртсāt.

Татьяна Александровна «Вэлум хот» пўншумн путāртс, муй пāта лўв нумāсн юхātса вэлмāt олāңāн кинишка хāншты:

» Ма щашецл вэлмāң ими вэс. Мāнты иши щивелт пела хущты питсālэ. Ма нэмлдем, муй вўрн лўв мāнты вэлтāллэ па поик ясāңāt путāртман иньщāсыйлсālлэ. Ма щирн 6-кем ола йисум. Яма нэмлдем, вэлум мухты

пурмāсāt вэянтыйлдум, и пўш щит ащем щос, кимāt пўш вэнта мāнум мис вэлумн шивалāссум, муй тāхийн лўв вэл. Айн вантум вэлмāt тāmхātл вэнта яма нэмлāдам. Ёхāt киника хāншты питмемн āңкем эвāлт иньщāссум йина муй āнтэ, ма вэшум угāt вэйтлāссум. Лўв лупāс, мātты, йина щимāщ вер вэс. Щāлта лупāс, мātты, ши пāта ухем атма āн йиты пāта лўв хэт олн мāнты āшколая мāслэ.

Наталья Сергеевна путāртс:

» Ма вэсум «Вэлум хот» пўншум тāхийн. Ма психолог, ши пāта яма вэлдем, муй учёной ёх вэлмāt олāңāн хāншлāt. Мет олāң 1900-мит олн вэлмāt олāңāн З. Фрейд хāншāс, лўв пāкāс вэлум мухты лавāрт сурта питум хāннехāйта нэтты. Ши юпийн па ар хуят вэлмāt мухты хāннехāйта нэтты питсāt, щит К.Г. Юнг па вера ар хуят. Лыв пāксāt вэлмāt мухты хāннехя лавāрт нумāс ям тāхи пела керātты па ши юпийн хāннехя вэлупсы тўң эш пела ши мāнл. Кāt хātл мār мин Т.А. Молданова пида рэпитсумн ёх пида, мāта хуятāt вера лāнхасāt вэлмāt мухты лыв лавāрт нумāсслдэ лэщātты, муй па лāнхасāt вэлмāt олāңāн путāртты. Ма щиремн, тāmāщ хот Касумн вера мосл вэлум мухты хāннехя вэлупсы ямāлты пāта.

Путār хāншāс:
Пётр Молданов

Ашколаев кәщайт пирисүв

Лыпәт хойты тыләщ 21-мит хәтлән Полнавәт кәртәң И.Ф. Пермьяков нәмпи ашколаевн вән мирхот вәс. Щи пурайн мўң уша версүв, муй вўрн тәнәл вәнләтәты ол мәнәс, муй елды ләщәттәты питлүв.

Кашәң класс эвәлт и хуят дыв вәлупсәл олаңән айкел тәс, кина аляс па ар арийс. Вән мирхотн ашколаев кәщайт пирисүв – щит йма вәнләтәйтләты эвет-пухәт, хуятат вәнләтәйтләты вер тумпи ашколаев пәта арсыр йм верәт верләт.

Әхәт «Ашкола кәщайт» тәхев кәщә пирисүв – щит

яң классән вәнләтәйтләты эви Диана Дьяченко. Щи тумпи нәмәт лупсәт, хуятат наука, әрәңа-щомәңа йиты вер, культура, рўтьщәты вер, реклама па ай нявремәт хәр тәты кәщайт йисәт. Кәщайт ар нумәс тәйләт.

Щи тухалпи тәмхәлт «Класс года» немуп кәсупсы олңитсы.

Полнавәт ашкола апрәң нявремәт

Нәмәслум, хулыева нумса пунум верәт верлүв, ләдн ашколаевн уяң вәлупсы ат вәс!

Диана Дьяченко,
10-мит классән вәнләтәйтләты эви,
Анастасия Вахат,
хәнты ясаңа вәнләтәты не

Вәнләң кәсупсы вәс

Арәт ариләт

Тәм ванән мўвтел мир туризм хәтл вәс, щирн лыпәт хойты тыләщ 16-мит хәтлән И.Ф. Пермьяков нәмпи Полнавәт кәртәң ашколаин «Сўс туриада» немпи кәсупсы вәс. Щит елды тумтака вәлты пәта ләщәтсы.

Алаңсахәт вәнләтәты әх нявремәт пида ашкола хәрн әктәщсәт. Әхәт ийха вәнәта мәнсүв. «Туриада» кәсупсийн кашәң класс эвәлт нивл хуят кәссәт.

Кәсупсы нивл щирн ләщәтман вәс:

– пәрщан хот омәсты;

– әхәл эвәлт нәл есәлтәты;
– ай тўт хәрәттәты хуятәт;
– разведчикәт;
– нурум хўват яңхты;
– нөрүм шәпи мәнты вер;
– нумсәң кәсупсы;
– лекщитты вер.

Мет сыры мўң «Пәнәт непекән» мәсыюв па лупсыюв, муй щирн вәнәт

Әхәл эвәлт нәл есәлләт

хўват яңхты мосл. Мўң 7-мит классәвн пирисүв, хуятат муйсәр кәсупсийн кәсты питләт. Арталәты әх тәп лупсәт: «Мәнаты!», мўң имухты хәхәлсүв. Итәх кәсупсәт лавәртшәк вәсәт, итәх кеншәк. И нумәсн, и ешн рәпитмевн мўң «Туриада – 2023» кәсупсийн нух питсүв.

Щи юпийн тўт рат пўңәлн әктәщсүв па «Тўт рат пўңәлн арәт» кәсупсы щирн хурамәң арәт арисүв. Щи вера мўң ищи тәса

ләщәтсүв, арәт вәнләтәсүв. Тәм кәсупсийн мўң ищи нух питсүв.

Тәмхәтл йм тәрүм вәс – хәтләң хәтл па меләк вәс.

«Сўс туриада» юпийн нявремәт елды йм нумәсн юхи мәнсәт, елды па сўсн ищимәщ кәсупсийн вәйтәнтәйтләты олаңән нәмәссәт.

Регина Бессонова,
7-мит классән вәнләтәйтләты эви,
Анастасия Вахат,
хәнты ясаңа вәнләтәты не

Лўңтарат тулмащтаты олңитас

Лўңан мўң редакцияева Санкт-Петербург вошан Увас мир институт хуща айлат ёх ханты ясаңа вандтаты не, филологической наукайт кандидат не Зоя Степановна Рябчикова юхтылас. Лўв велщи рўщ лўңтарат ханты ясаңа тулмащтаты верл олңан лупсалэ. Там ванан Дмитрий Мизгулинан ханшум «Ни имени не помню, ни лица...» немуп лўңтар ханты ясаңа тулмащтас.

Дмитрий Александрович Мизгулин лыпат хойты тыдас 10-мит хатлан 1961-мит олн Мурманск вошн сема питас. 1984-мит олн Н. Вознесенской немуп Ленинградской финансово-экономической институт етшуптас. Иса пурайн лўңтарат ханшилас, щирн ёхат 1993-мит олн А. Горький немуп литературной институт етшуптас. «Союз писателей России» тахия луңман вэл.

Ханты «Ханты-Мансийский банк» кэщая вэс па Ёмвошн вэс, ин мўң вошев «Почётный житель» нем тайл. Интам Санкт-Петербург вошн вэл па репитл.

Лўв лўңтарал «Звезда», «Нева», «Молодая гвардия», «Наш современник», «Юность», «Литературная Россия» па па журналат хуща ханшман вэсат. Стихлал пида ар киника есалсы, щит «Петербургская вьюга» (1992), «Зимняя дорога» (1995), «Скорбный слух» (2002), «О чём тревожилась душа» (2003), «Чужие сны» (2013) па па киникайт.

Лўв лўңтарал па хон пелак французской, английской, немаш, мадьяр, финской па па яснота тулмащтуман вэсат. Ин З.С. Рябчикова велщи ханты ясаңа тулмащтал.

Д.А. Мизгулин арсыр литературной журналат редколлегия луңман вэл.

Стихат ханшты вер па та арсыр литературной премияйт ёша холумтас, щит Д.Н. Мамин-Сибиряк немпи премия, Ёмвош округ губернатор премия, Россия мўвев правительства ёх литературной премия па па вухан мойлупсат.

Ин лўв стихл ханты ясаңан лўңтаты!

Немалт ма ан намлем,
веншем па.
Теп намлем – патлам етн,
ёртем, сўсем па.
Ма хўва дойсем депан ов
пўналн.
Нумас пунсем, алпа, ма
хущема юхатлан.

Милем, кувщем щих
муртсаюм.
Ма иса халлум хуят
ущхуль путар...
Мин кўтемн, алпа, мосан,

З.С. Рябчикова рат Тэк картан

Д.А. Мизгулин киникаел олңан лулл, mizgulin.ru эвалт вўюм хур

самлўв нэхлумсайман,
Щинумсемтам пураванты
самем шумардаюм.

Мин эшнйламан веккеш
катна мансанан,
Ма семнайлам патлам
тарум пелатсайнадам
Анкетм тўрсыйл халмемн,
муя самем ан нэхлумтас.
Ма интам ванты мулты
даваллум па рома
омаслум,

Па сора валты ан па
термадалум.

Зоя Степановна, ма щиремн, нан щит рўщ ясаң эвалт ханты ясаңа тэса па яма тулмащтасан, щирн елды ищиты щит тулмаща!

Путар ханшас:
Людмила Гурьева

Ханты ясанг
(Хантыйское слово)
№19 (3631), 05.10.2023

Соучредители
Дума, Правительство
Ханты-Мансийского
автономного округа – Югры

Издатель
Департамент внутренней
политики
ХМАО-Югры

Редакция

Директор, главный редактор –
Динисламова С.С.
Телефон (3467) 33-36-82

Заместитель главного
редактора – **Рагимова Н.В.**
Телефон (3467) 33-24-02

Ответственный секретарь –
Вах Н.И.
Телефон (3467) 33-24-02

Адрес редакции и издателя:

628011, г. Ханты-Мансийск,
ул. Комсомольская, 31
тел./факс (3467) 33-17-52

E-mail: gazeta@khanty-yasang.ru
Газета размещена на сайте
www.khanty-yasang.ru

Отпечатано:

ООО «Новости Югры-
Производство» г. Сургут,
ул. Маяковского, 14.

Индексы **04393, 54393**

Тираж **2166** экз.

Заказ **4811**

Цена свободная

Газета
зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в
сфере связи,
информационных технологий
и массовых коммуникаций по

Тюменской области,
ХМАО-Югре и ЯНАО.

12+

Свидетельство о регистрации
ПИ №ТУ 72-00796
от 23 января 2013 г.

Мнение авторов публикаций
не обязательно отражает
точку зрения редакции.